

De Tweede Kamer behandelt volgend jaar veel wetgevingstrajecten op het gebied van het auteurs- en naburig recht. Zoals de implementatie van de nieuwe Auteursrecht- en Omroeprichtlijn en evaluatie van het Auteurscontractenrecht, maar ook een wijziging van de Wet Toezicht op collectieve beheersorganisaties. Een aanscherping vooral. Door Erik Thijssen

AANSCHERPING WET TOEZICHT OP COLLECTIEVE BEHEERSORGANISATIES

Nederland kent een door de overheid benoemd College van Toezicht Auteursrechten (het CvTA), dat toezicht houdt op collectieve beheersorganisaties (CBO's) zoals Sena, Norma, Buma en Stemra. Na evaluatie van de bestaande wet wil de regering met deze wetwijziging het toezicht slagvaardiger en doelmatiger maken. Michel Frequin (directeur van VOICE, de brancheorganisatie van CBO's): "Volgens de wetgever: slagvaardiger door het College van Toezicht de mogelijkheid te geven sneller door te pakken met sancties als een CBO zich herhaaldelijk niet aan bepaalde normen houdt of ernstig in overtreding is. Doelmatiger door aan het college de ruimte te laten om de administratieve lasten van het toezicht te verminderen voor CBO's met een goed trackrecord. Dus verscherpt toezicht waar nodig, verlicht waar mogelijk."

BEKOSTIGING TOEZICHT

Nieuw is ook dat de bekostiging van het toezicht wordt gewijzigd: de sector moet 50% van de kosten gaan betalen. Het wetsvoorstel geeft het CvTA daarnaast enkele nieuwe bevoegdheden, onder meer de bevoegdheid interne bestuurders (directeuren) en toezichthouders vooraf te (laten) toetsen op geschiktheid. Dat lijkt deels in strijd met de recente Europese Richtlijn

Collectief Beheer die nu juist een grote invloed van rechthebbenden in toezichtorganen voorschrijft. Frequin: "In het wetsvoorstel wordt nu zo'n toetsing voorgesteld voor CBO's met een omzet van meer dan 50 miljoen euro. Dat geldt dus in praktijk alleen voor Buma en Sena. Het is duidelijk dat dit een reactie is op de recente bestuurscrisis bij Buma/Stemra. Maar het college zal niet zelf de geschiktheid gaan toetsen. Het krijgt deze bevoegdheid voor de situatie dat Buma of Sena de bestuurder of toezichthouder niet of onvoldoende zelf heeft getoetst en zal dat dan uitbesteden aan een onafhankelijke, gespecialiseerde derde partij. Maar het is zeker een punt dat het college terughoudendheid zou passen als het gaat om benoemingen van vertegenwoordigers van rechthebbenden door hun eigen organisaties of achterban."

NEDERLANDSE EN EUROPESE REGELS

Het is sowieso de vraag hoe goed de Nederlandse wet zich verhoudt tot de Europese regels. "De Nederlandse wet, die er eerder was dan de Europese richtlijn, is voornamelijk gedreven door het willen creëren van één loket voor de markt, dus een sterk monopolie, waarbij sterk toezicht past. De Europese richtlijn is meer gebaseerd op marktwerking door kwaliteitsverbetering te stimuleren en

het beste loket boven te laten drijven door rechthebbenden meer keuzevrijheid te geven. Na de invoering van de Europese richtlijn in de Nederlandse toezichtwet, hebben we een wettelijk kader dat hinkt op twee gedachten. De richtlijn heeft gezorgd voor regels die er in voorzien dat de rechthebbenden via inspraak en vertegenwoordiging de touwtjes in handen hebben. Dat vraagt dan ook om meer vertrouwen van de wettelijke toezichthouder in het toezicht van en namens de rechthebbenden." Alles afwegende kan VOICE redelijk leven met het wetsvoorstel: "Wij begrijpen de aanleiding om het college meer slagkracht te geven. Dat waren incidenten, maar uiteraard moet je incidenten effectief kunnen aanpakken. De CBO's kunnen zelf voorkomen dat sancties nodig zijn. Wij zijn tevreden met de koers om goed gedrag te belonen en meer verantwoording te leggen bij het eigen toezicht van en namens de rechthebbenden. Er is nog wel een aantal kanttekeningen te plaatsen, maar we zijn niet ontevreden. Veel hangt af van de afspraken die we kunnen maken met het college over een doelmatiger toezicht, zeker omdat de sector straks 50% van de kosten moet gaan betalen. Dat gaat af van het geld voor de rechthebbenden tenslotte, dus alle redenen om doelmatigheid toe te juichen."